

TUTKINTOJEN, TUTKINNON OSIEN JA OSAAMISALOJEN SUORITUSMÄÄRÄT				OPISKELUN TAVOITE (TUTKINNON OSITTAIN) KOKO TUTKINTO TAI TUTKINNON OSA/OSIA	
TUTKINTOJEN MÄÄRÄT		LIIKUNNANOHJAUKSEN PT		LIIKUNNANOHJAUKSEN PT	
Liikunnanohjauksen perustutkinto (PT): 402 kpl		Liikunnan palvelutuotannon osaamisala 33 kpl		koko tutkinto	
Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinto (AT): 432 kpl		Terveyttä edistävän liikuntaneuvonnan osaamisala 180 kpl		3 720 kpl	
Liikuntapaikka-alan ammattitutkinto (AT): 69 kpl		Valmennuksen ja seuratoiminnan osaamisala 183 kpl		tutkinnon osa/osia	
Liikuntapaikka-alan erikoisammattitutkinto (EAT): 21 kpl		Tieto puuttuu 6 kpl		24 kpl	
Valmennuksen erikoisammattitutkinto (EAT): 45 kpl		LIIKUNNAN JA VALMENNUKSEN AT		LIIKUNNAN JA VALMENNUKSEN AT	
		Liikunnan osaamisala 198 kpl		koko tutkinto	
		Valmennuksen osaamisala 216 kpl		1 200 kpl	
		Tieto puuttuu 21 kpl		tutkinnon osa/osia	
		LIIKUNTAPAIKKA-ALAN AT		132 kpl	
		Tutkintonimike: Liikuntapaikkojenhoitaja 48 kpl		LIIKUNTAPAIKKA-ALAN AT	
		Tieto puuttuu 21 kpl		koko tutkinto	
		LIIKUNTAPAIKKA-ALAN EAT		369 kpl	
		Tutkintonimike: Liikuntapaikkamestari 15 kpl		tutkinnon osa/osia	
		Tieto puuttuu 6 kpl		0 kpl	
		VALMENNUKSEN EAT		LIIKUNTAPAIKKA-ALAN EAT	
		Ei osaamisalaa, ei tutkintonimikettä		koko tutkinto	
		Tieto puuttuu 45 kpl		90 kpl	
				tutkinnon osa/osia	
				0 kpl	
				VALMENNUKSEN EAT	
				koko tutkinto	
				150 kpl	
				tutkinnon osa/osia	
				6 kpl	
TUTKINNON OSIEN MÄÄRÄT					
Liikunnanohjauksen PT: 3 744 kpl					
Liikunnan ja valmennuksen AT: 1 332 kpl					
Liikuntapaikka-alan AT: 369 kpl					
Liikuntapaikka-alan EAT: 90 kpl					
Valmennuksen EAT: 159 kpl					
LIIKUNNANOHJAUKSEN PT					
Yhteiset tutkinnon osat (YTO):		Paikalliset tutkinnon osat:			
1 188 kpl		114 kpl			

TUTKINTOJEN, TUTKINNON OSIEN JA OSAAMISALOJEN SUORITUSMÄÄRÄT

Pohdinnat

Tutkintojen suoritusmäärät

- Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnolla koko tutkinnon suoritusten määrä lisääntyi 13 %:lla edelliseen vuoteen verrattuna. Sen sijaan valmennuksen erikoisammattitutkinnon koko tutkinnon suoritaneiden määrä laski saman verran eli 13 %:iin.
- Liikuntapaikka-alan tutkintojen suoritusmäärät ovat yleisesti ottaen olleet maltillisia. Ammattitutkinnon osalta on nähtävissä lievää laskua (-12,7 %), kun taas erikoisammattitutkinnon suoritusmäärä on lähes kaksinkertaistunut (+90,9 %).
- Liikunnanohjauksen perustutkinnon osalta suoritusmäärät vuodesta 2023 ovat kasvaneet yli 20 %. Kasvu on huomattavasti merkittävämpi kuin vuosien 2022–2023 välillä, jolloin kasvua oli vain 1 %. Yksi kasvua selittävä tekijä voi olla lisääntynyt kouluttautuminen pääkaupunkiseudulla uuden koulutuksen järjestäjän myötä.

Tutkinnon osien suoritusmäärät

- Tutkinnon osien suoritusmäärä pysyi lähes samana (1 332 → 1 333) liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnolla. Valmennuksen erikoisammattitutkinnolla suoritettujen tutkinnonosien määrä lisääntyi 7 %.

Osaamisalojen suoritusmäärät

- Osaamisalojen suhteen liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnon valmennuksen osaamisalalla oli reilusti kasvua, 68 %. Kun taas liikunnan osaamisalalla suoritusmäärät laskivat 11 %:iin.

Muut huomiot

- Liikunnanohjauksen perustutkinnon osaamisalojen suoritusmääristä on eniten kasvua kohdentunut valmennuksen ja seuratoiminnan osaamisalaan: 128 suorituksesta 180:een. Tässä muutoksessa voi olla tekijänä seurojen mahdollisuus työllistää yhä enemmän ja ammattimaisemmin. Vähiten edelleen suorituksia on palvelutuotannon osaamisalassa, 33 kpl, vaikka kasvua on hieman edellisestä vuodesta 22 kpl. Perustutkinto ei osaamisalojen suorittamisen näkökulmasta ole merkittävä liikunta-alan yrittäjyyteen valmistava tutkinto.
- Yleinen epävarmuus ja ryhmien kokoon saaminen koetaan haastavana. Lisäksi tulevaisuudessa on huolta valmennusalan koulutuksen suhteen. Erikoisammattitutkinnossa haetaan lisäkoulutusta. Liikunnanohjaajan puolella on myös alanvaihtajia.
- Taloustilanne vaikeuttaa henkilöstön rekrytointia, ja liikunta-alan heikko palkkataso saattaa ohjata osaajia hakeutumaan muille aloille, vaikka kiinnostusta alaa kohtaan olisikin. Liikuntapaikka-alan ammatti- ja erikoisammattitutkinnon suoritaneiden määrä on valtakunnallisesti melko pieni. Herää kysymys: riittääkö osaajia yhä kasvavan liikuntapaikkaverkon tarpeisiin?

Liikunta-alan ja valmennuksen työelämätoimikunnan tilannekuva v. 2024

TUTKINTOJEN JÄRJESTÄMINEN

JÄRJESTÄMISLUVAT

Liikunnanohjauksen PT: 8 kpl
Liikunnan ja valmennuksen AT: 12 kpl
Liikuntapaikka-alan AT: 6 kpl
Liikuntapaikka-alan EAT: 3 kpl
Valmennuksen EAT: 9 kpl

AKTIIVISET JÄRJESTÄJÄT

Liikunnanohjauksen PT: 16 kpl
Liikunnan ja valmennuksen AT: 22 kpl
Liikuntapaikka-alan AT: 11 kpl
Liikuntapaikka-alan EAT: 6 kpl
Valmennuksen EAT: 12 kpl

EI AKTIIVISET JÄRJESTÄJÄT (joilla on järjestämislupa)

Liikunnanohjauksen PT: 0 kpl
Liikunnan ja valmennuksen AT: 12 kpl
Liikuntapaikka-alan AT: 1 kpl
Liikuntapaikka-alan EAT: 0 kpl
Valmennuksen EAT: 1 kpl

TUTKINTOJEN JÄRJESTÄMINEN

Pohdinnat

SUORITETTUIJEN TUTKINTOJEN KIELET

Liikunnanohjauksen PT
Suomi 375 kpl
Ruotsi 27 kpl

**Liikunnan ja
valmennuksen AT**
Suomi 420 kpl
Ruotsi 12 kpl

Liikuntapaikka-alan AT
Suomi 69 kpl

Liikuntapaikka-alan EAT
Suomi 21 kpl

Valmennuksen EAT
Suomi 45 kpl

Kielellinen ja maantieteellinen kattavuus sekä suoritusten jakautuminen

Järjestämislupien määrä pysyi samana niin liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnon kuin valmennuksen erikoisammattitutkinnon osalta.

Liikuntapaikka-alan AT:n ja EAT:n tutkintojen järjestäjiä on nyt yksi enemmän, mikä parantaa maantieteellistä tarjontaa ja vastaa entistä paremmin työelämän tarpeisiin. Tämä selittää osaltaan myös EAT:n tutkinnon suoritusten määrän kasvua. Kaikki suoritettut tutkinnot on tehty suomen kielellä, vaikka osalla tutkinnon suorittajista voisi olettaa olevan toinen kotimainen kieli työkielenään.

Liikunnanohjauksen perustutkintoa järjestetään kattavasti läpi koko Suomen. Ruotsinkielistä perustutkintoa järjestää yksi koulutuksen järjestäjä Länsi-Suomessa. Eniten liikunnanohjauksen perustutkintoja on suoritettu (120 kpl) Uudellamaalla ja Päijät-Hämeessä sekä Pirkanmaalla (84 kpl), pienimmät suorituspäämäärät (30 kpl) sijoittuivat muualle Suomeen.

NÄYTTÖJEN TOTEUTUKSEN JA OSAAMISEN ARVIOINNIN LAATU

Näyttöjen suorituspaikkojen jakautuminen

LIIKUNNANOHJAUKSEN PT Työpaikka 54,56 % Oppilaitos 19,08 % Työpaikka + oppilaitos 8,14 % Tieto puuttuu 18,23 % LIIKUNTAPAikka-ALAN AT Työpaikka 30,08 % Oppilaitos 65,85 % Työpaikka + oppilaitos 0,81 % Tieto puuttuu 3,25 % LIIKUNTAPAikka-ALAN EAT Työpaikka 3,45 % Oppilaitos 96,55 % Työpaikka + oppilaitos 0 % Tieto puuttuu 0 % LIIKUNNAN JA VALMENNUKSEN AT Työpaikka 42,33 % Oppilaitos 44,85 % Työpaikka + oppilaitos 6,64 % Tieto puuttuu 6,18 % VALMENNUKSEN EAT Työpaikka 55,77 % Oppilaitos 25 % Työpaikka + oppilaitos 7,69 % Tieto puuttuu 11,54 %	Pohdinnat suorituspaikkojen jakautumisesta - Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnolla oli kasvua työpaikalla suoritetuissa näytöissä 6 %. Sen sijaan valmennuksen EAT:n työpaikalla tehty näytöt vähenivät 10 %. - Liikuntapaikka-alan erikoisammattitutkinnon osalta näytöistä yli 96 % toteutui oppilaitoksissa ja vain 3,45 % työpaikoilla. Tämä voi selittyä osittain sillä, että oppilaitosten toimintaympäristössä on näyttöihin paremmin soveltuvat liikuntatilat ja suorituspaikat. Ammattitutkinnon osalta vastaavat luvut olivat 65,85 % oppilaitoksissa ja 30,08 % työpaikoilla. - Liikuntapaikka-alan näyttöjen toteutuksessa painottuu edelleen vahvasti oppilaitosympäristö. AT:n osalta näyttöjen suorittaminen työelämässä on kuitenkin yleisempää, mikä viittaa siihen, että kyseisen tutkinnon osaamistavoitteet ja näyttöjen luonne soveltuvat paremmin työpaikoilla toteutettaviksi. Olisiko hyödyllistä selvittää, miten työpaikkoja voitaisiin tukea näyttöjen järjestämisessä, erityisesti erikoisammattitutkinnon osalta, jotta työelämälähtöisyyttä voitaisiin vahvistaa?	Pohdinnat oppilaitoksissa järjestettävistä näytöistä - Liikuntapaikka-alan tutkintojen näyttöjen suorittaminen oppilaitoksessa on perusteltua silloin, kun työpaikalla se ei ole mahdollista esimerkiksi liikuntatilojen tai suorituspaikkojen puuttumisen vuoksi. - Yli puolet (54,56 %) Liikunnanohjauksen PT:n näytöistä järjestetään työpaikoilla, tämä osuus on pysynyt lähes samana vuodesta 2023 (56 %). Edelleen myös oppilaitoksissa suoritetaan näyttöjä. Yksi selittävä tekijä on urheiluopistojen monipuolinen liikunta-alan työpaikkoja vastaava oppilaitosympäristö. Urheiluopistoissa on sekä valmennus- että vapaa-ajan toimintaa, joissa on mahdollista suorittaa näyttöjä. Pohdinnat koulutuksen järjestäjien kehittämiskohteista ja hyvistä käytännöistä - Tutkinnon suorittajien tulisi saada selkeä ymmärrys arvioinnin tarkistamismenettelystä sekä mahdollisuudesta hakea arvioinnin oikaisua. Koulutuksen järjestäjien olisi tärkeää tuoda nämä asiat paremmin esille. - Yleisesti yksityisen sektorin yhteistyötä tulisi vahvistaa tutkintojen suorittamisessa. - Hyvä käytäntö on alueellinen ja paikallinen yhteistyö työelämän kanssa esimerkiksi liikuntapaikka-alalla.
---	--	--

NÄYTTÖJEN TOTEUTUKSEN JA OSAAMISEN ARVIOINNIN LAATU

Palautteet

Palautekyselyt (vastausasteikko 1-5)

OPISKELIJAPALAUTTEEN
PÄÄTTÖKYSELY, NÄYTÖT

Liikunnanohjauksen PT 4,5
Liikunnan ja valmennuksen AT 4,7
Liikuntapaikka-alan AT 4,1
Liikuntapaikka-alan EAT 3,8
Valmennuksen EAT 4,9
(kansallinen keskiarvo 4,6)

TYÖPAIKKAOHJAAJAPALAUTE

Liikunnanohjauksen PT 4,2
Liikunnan ja valmennuksen AT 4,0
Liikuntapaikka-alan AT 4,1
Liikuntapaikka-alan EAT 3,5
Valmennuksen EAT 4,6
(kansallinen keskiarvo 4,2)

TYÖPAIKKAPALAUTE

Liikunnanohjauksen PT 4,2
Liikunnan ja valmennuksen AT 4,1
Liikuntapaikka-alan AT 4,1
Liikuntapaikka-alan EAT 3,8
Valmennuksen EAT 4,4
(kansallinen keskiarvo 4,2)

Pohdinnat

Opiskelijapalaute

- Liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnolla ja erikoisammattitutkinnolla opiskelijapalautteet pysyivät erittäin korkealla tasolla.
- Opiskelijapalautteen keskiarvo liikunnanohjauksen perustutkinnolla on noussut hieman vuodesta 2023, parantuen arvosanasta 4,3 arvosanaan 4,5.

Työpaikkaohjaajapalaute

- Työpaikkaohjaajapalautteet olivat aiempaa vuotta hieman paremmat liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnolla ja erikoisammattitutkinnolla.
- Työpaikkaohjaajapalaute on myös hieman noussut liikunnanohjauksen perustutkinnolla vuodesta 2023 parantuen arvosanasta 4,1 arvosanaan 4,2, joka on sama kuin kansallinen keskiarvo.

Työpaikkapalaute

- Työpaikkapalautteet olivat aiempaa vuotta hieman paremmat liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnolla ja erikoisammattitutkinnolla.
- Työpaikkapalaute on laskenut liikunnanohjauksen perustutkinnolla vuodesta 2023 heikentyen arvosanasta 4,3 arvosanaan 4,2. Kokonaisuutena arvioituna palautteet ovat hyvällä tasolla.
- Liikuntapaikka-alan erikoisammattitutkinnon osalta tulokset jäävät kansallisen keskiarvon alapuolelle kaikissa palautekyselyissä: toteutuksessa, ohjauksessa tai oppimisympäristöissä on kehittämistarpeita. Matalaan keskiarvoon vaikuttaa monet tekijät. Valtaosa näytöistä toteutuu oppilaitosympäristössä, joka saattaa rajoittaa työelämlähtöisyyttä ja vaikuttaa kielteisesti palautteisiin. Tutkinnon suorittajien heterogeeninen kohderyhmä saattaa myös vaikuttaa opiskelijoiden ja työelämäedustajien kokemuksiin tutkinnon laadusta ja soveltuvuudesta.
- Millaiset tekijät vaikuttavat heikompaan palautteeseen ja miten koulutuksen työelämäyhteyksiä, ohjauksen laatua sekä oppimisympäristöjä voitaisiin kehittää vastaamaan paremmin työnantajien ja tutkintoa suorittavien odotuksia?

NÄYTTÖJEN TOTEUTUKSEN JA OSAAMISEN ARVIOINNIN LAATU

Osaamisen arviointi ja kaksikantaisuuden toteutuminen ammatillisissa tutkinnon osissa

LIIKUNNANOHIJAUKSEN PT
Opettaja ja työelämän edustaja
(kaksikantaisuus) 48,8 %
Tieto puuttuu 10,6 %

LIIKUNTAPAIIKKA-ALAN AT
Opettaja ja työelämän edustaja
(kaksikantaisuus) 84,4 %
Tieto puuttuu 0,8 %

LIIKUNTAPAIIKKA-ALAN EAT
Opettaja ja työelämän edustaja
(kaksikantaisuus) 69 %
Tieto puuttuu 3,4 %

LIIKUNNAN JA VALMENNUKSEN AT
Opettaja ja työelämän edustaja
(kaksikantaisuus) 57,9 %
Tieto puuttuu 1,4 %

VALMENNUKSEN EAT
Opettaja ja työelämän edustaja
(kaksikantaisuus) 55,8 %
Tieto puuttuu 0 %

Pohdinnat kaksikantaisuuden toteutumisesta

Sekä liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnolla, että valmennuksen erikoisammattitutkinnolla kaksikantaisuus toteutuu hieman yli puolessa arvioinneista. Ammattitutkinnolla kaksikantaisuuden määrä on pysynyt samana. Erikoisammattitutkinnolla kaksikantaisuus toteutuu aiempaa vuotta 2023 paremmin (3 %). Kaksikantaisuus toteutuu sekä liikuntapaikka-alan ammattitutkinnon osalta (84,4 %), että erikoisammattitutkinnon osalta (69 %).

OSAAMISEN ARVIOINNIN ARVOSANAT AMMATILISESSA KOULUTUKSESSA

LIIKUNNANOHIJAUKSEN PT
Keskiarvo 3,7
Ammatillinen tutkinnon osa 3,8
Yhteinen tutkinnon osa 3,6
(kansallinen ka. 3,7)

Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmat

- Yleisesti suunnitelmat ovat olleet asiallisesti ja tarkoituksenmukaisesti laadittuja sekä ovat olleet ajantasaisia. Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmat on laadittuja kaikista toteutettavista tutkinnoista vierailukäyntien osalta.

Muita huomiota

- Liikunnanohjauksen perustutkinnon osalta kaksikantaisuus toteutuu ainoastaan 48,8 %. Tämä on huolestuttavan alhainen luku, huomioiden myös noin 2 %:n lasku vuodesta 2023. Työelämätoimikunnan vierailukäynnillä ei noussut esille tätä puutetta. Asiaan on syytä paneutua seuraavilla vierailukäynneillä.

TUTKINTOJEN PERUSTEIDEN JA TUTKINTORAKENTEEN TOIMIVUUS

Pohdinnat tutkinnon perusteiden työelämävastaavuudesta, perusteiden toimivuudesta ja tutkintorakenteesta

Liikunnanohjauksen PT

- Uudet tutkinnon perusteet on otettu käyttöön 1.1.2025. On menossa siirtymäaika.

Liikunnan ja valmennuksen AT

- Tutkinnonperusteiden uudistamistyö on käynnissä. Tavoitteena on lisätä valinnaisuutta.

Liikuntapaikka-alan AT

- Ei erityisiä huomioita tähän tutkinnon perusteisiin.

Liikuntapaikka-alan EAT

- Ei erityisiä huomioita tähän tutkinnon perusteisiin.
- Tulisiko jatkossa huomioida toimintaympäristön nopeat muutokset liikuntapaikka-alan ammatti- ja erikoisammattitutkintojen perusteissa? Perusteiden sisällön tarkastelu vuotuisesti, työelämän tarpeet tulee huomioitua jopa etukäteen?

Valmennuksen EAT

- Korkeiden opiskelijatyöelämäpalautteiden perusteella tutkinnon perusteet vastaavat hyvin työelämän tarpeisiin ja ovat toimivat.

Pohdinnat tutkintorakenteesta

- Hyvät palautteet kertovat, että tutkintorakenne on toimiva.
- Liikuntapaikka-alan osalta rakenne palvelee pääsääntöisesti tarkoitusta. Liikunnan ja terveystiedon korostuminen tutkinnoissa on hyvä asia.
- Yleisesti tutkintojen perusteiden nähdään vastaavan työelämän tarpeita. Joustavuus ja mahdollisuus valinnaisiin tutkinnon osiin muista tutkinnoista ja muilta aloilta koetaan hyvänä.
- Liikunnanohjauksen perustutkinnossa olisi tarve vahvistaa uimaopetuksen ja uinninvalvonnan opintoja. Tähän tarpeeseen uusissa tutkinnon perusteissa vastataan.
- Liikuntapaikka-alan AT:n ja EAT:n osalta olisi syytä pohtia, kuinka hyvin oppilaitoksessa tapahtuva koulutus vastaa työelämän tarpeisiin.

Liikunta-alan ja valmennuksen työelämätoimikunnan tilannekuva v. 2024

LÄHTEET

Taustaa

Työelämätoimikunta on laatinut tilannekuvan toimialansa tutkintojen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta.

Työelämätoimikuntien tehtäviin kuuluu tuottaa vuosittain tietoa ammatillisen koulutuksen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta omalla toimialallaan (Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta 673/2017).

Työelämätoimikunnan käyttämiä lähteitä

Työelämätoimikunnalla on ollut käytössään Opetushallinnon tilastopalvelu www.vipunen.fi. Määrälliset tiedot (järjestämisluvut, suoritustiedot ja palautetiedot ym.) on poimittu alkuvuodesta 2025, jonka jälkeen tulleita päivityksiä Vipuseen ei ole päivitetty tilannekuvaan.

Siirtymäajalla olevat tutkinnot eivät sisälly määrällisiin tietoihin. Koulutuksen järjestäjien järjestämisluvista koulutuksen järjestäjien aktiivisuus määritellään sillä, onko koulutuksen järjestäjältä kirjautunut tutkintojen tai tutkinnon osien suorituksia vuonna 2024.

Vipusen raporttiselosteesta: Tietosuojauksen vuoksi henkilöltä koskevat lukumäärät 1-4 näytetään arvona "1-4" ja neljää suuremmat lukumäärät pyöristetään lähimpään kolmella jaolliseen lukuun. Keskiarvot lasketaan suojatuilla lukumäärillä.

Lähdemateriaalina tilannekuvan pohdinnoissa on ollut esimerkiksi työelämätoimikunnan vierailukäyntiraportit, mahdolliset lausunnot tutkinnon perusteiden luonnoksista, osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmista sekä mahdolliset opiskelijoiden tekemät osaamisen arvioinnin oikaisupyynnöt. Lisäksi pohdintoja on voitu täydentää työelämätoimikunnan jäsenten omilla havainnoilla.

Työelämätoimikunnan tilannekuvat

Työelämätoimikuntien sivusto ja aikaisempien vuosien tilannetiedot ja -kuvat löytyvät Opetushallituksen [www](http://www.oph.fi)-sivustolla: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/ammattillinen-koulutus/tyoelamatoimikunnat>

Lisätietoja

Työelämätoimikuntien sihteeristö, tyoelamatoimikunnat@oph.fi

Työelämätoimikunnat
Arbetslivskommissioner

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSSTYRELSEN